

lumină intonații și ritmuri ale unor genuri de străveche existență pe pământul românesc. Maestrul Zeno Vancea, în *Simfonieta* sa, integrează elementul folcloric într-o scriitură complexă de mare expresivitate. Dobrogea este un valoros depozitar al tezaurului nu numai arheologic ci și de folclor muzical. Pe teme dobrogene, Ludovic Feldman a alcătuit o *Rapsodie* plină de poezie și însuflețire. Cele *Trei dansuri din Bihor* de Constantin Silvestri pun în valoare un folclor de mare ori-

Corul de femei din Cobadin

ginalitate, într-o scriitură strălucitoare. În partea a treia din *Simfonieta* sa, maestrul Ion Dumitrescu își dezvăluie din plin, ca și în alte lucrări, temperamentul viguros și spontan, spiritul pătrunzător și prompt, înclinația către ritmica plină de nerv și culoare orchestrală vie și diversă. Un veritabil caleidoscop de melodii și ritmuri îl oferă de asemenea *Două dansuri din Ardeal* de Pascal Bentoiu, *Schiță dobrogeană* de Silviu Panțiru și *Dans tătar* de Theodor Grigoriu. Concertul s-a încheiat cu uvertura la filmul *O scrisoare pierdută* în care

Paul Constantinescu utilizează, cu rara sa măiestrie, elemente din folclorul orășănesc al secolului trecut.

Corul Casei pionierilor din Constanța

Concertul, ce a coincis cu deschiderea noii stagiuni a Teatrului liric constănțean, a fost un prilej de a afirma potențele interpretative ale orchestrei, ale acestei valoroase instituții culturale, ale dirijorilor săi, înregistrându-se ca meritoriu efortul de a prezenta publicului din Constanța un concert integral de muzică românească, în al cărui program au fost cuprinse lucrări reprezentative din creația unora dintre cei mai valoroși compozitori din țara noastră.

Prezența unui număr important de compozitori, inclusiv conducerea Uniunii, la manifestările din cadrul celei de a III-a ediții — *Pontica '73*, întâlnirile cu oamenii muncii din orașul și județul Constanța, s-au înscris în preocupările generale de intensificare a activității politico-ideologice și cultural-educative, în spiritul Documentelor partidului nostru, ale indicațiilor Secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Impresii de participant

de DORU POPOVICI

Am avut fericitul prilej să urmăresc minunatele manifestări artistice din cadrul celei de a III-a ediții a *Ponticii '73*.

N-am să uit niciodată expresivitatea sobră în care s-a desfășurat seara de lieduri românești... Concertul a început cu prezentarea competentă, profundă, plină de o nobilă grandoare, a muzicologului Vasile Tomescu, secretar al Uniunii Compozitorilor. Relievez înfățișarea muzicală a unor melodii, intrate în repertoriul multor cîntăreți din țară și străinătate, cum sînt *Icoane din Carpați*, *Cintec de adormit Mișura* de Paul Constantinescu, *Innoptare*, *Lumină*, *Ghicitoare*, *O zi de Mihail Jora*, *Și dacă...* de Tudor Ciortea, *Fabulă* de Anatol Vieru, *Viș țigăncile* de Dumitru Capoianu, *Crizanteme* de Drăgoi, *Mult mîntreabă inima* de Brediceanu, *April și Veselie* de Pascal Bentoiu, *Note de primăvară* de Felicia Donceanu și *Eu te-am iubit* de Diamandi Gheciu. Dintre interpreți, desigur că Florin Diaconescu s-a impus

în mod deosebit: o fină muzicalitate, o frazare elegantă și acute strălucitoare. Ce rar întîlnim tenori care să ne convingă și în lied, și în operă... Un puternic dramatism, dublat de o bogăție sonoră, au caracterizat tălmăcirile Lucreției Popescu. Un bas cu un apreciabil simț al umorului ne-a apărut Iosif Buibaș, în timp ce Romfilia Radu și Victor Axinte au impresionat prin romantismul fremătător. Gabriela Popescu a creat un discurs sonor de o emoționantă interiorizare. O notă specială pentru o autentică cîntăreață de lied: Maria Dorobanțu — o soprană lirică, cu un timbru plăcut, o dicțiune clară și o vie plasticitate a imaginilor tălmăcite. Melodia *Cintec de adormit Mișura*, de Paul Constantinescu, a fost redată cu o puternică sensibilitate, culminînd în secțiunea corespondentă duioaselor versuri argheziene:

„Dă-i un fluture blajin
Și o broască de smarald
Și-n pădurea de pelin
Fă să-i stea bordeiul cald“...

Corul de femei al căminului cultural din Cobadin a apărut sub conducerea dirijorilor Emanoil Frusinescu și Gheorghe Florescu; în program au figurat *Plaiuri Părintești* de Laurențiu Profeta, *Cîntec de leagăn* de Ion Chirescu, *Pe-acest colț de rai* de Mircea Neagu, *Coasa* de Ion Vidu, *Legendă* de Dragoș Alexandrescu și *Să trăiești, țara mea* de Emanoil Frusinescu. Deși mai puțin variat ca atmosferă generală, programul a fost interpretat cu o dicțiune clară, legată de acuratețe și o accentuată precizie ritmică.

Sincere felicitări grupului vocal al Casei de Cultură din Hirșova — dirijor Sever Costea — care a redat cu vigoare, dar și cu o tainică poezie sonoră, prelucrări de Sever Costea, Ludovic Paceaș, Gh. Bazavan și George Marcu.

Profesorul Ion Stanciu ne-a demonstrat că „soarta muzicii românești în școală se hotărăște“! Piese ca *Micii marinari* de Ștefan Marcooi, *Briul amestecat* — prelucrare de Pretorian Vlaiculescu — *Cîntec de tabără* de Laurențiu Profeta, *Pioniereasca* de Dem Diaconescu, *Mindră și frumoasă-i țara mea* de Dan Moisescu și *Amurgul* de George Grigoriu — ne-au introdus, datorită sonorităților delicate, pure ca și cerul de mai, în lumea celor mici.

Corul casei pionierilor din Constanța este indiscutabil printre cele mai bune din țară. Tocmai de aceea, așteptăm abordarea și a unor creații, care să ridice probleme tehnice mai dificile, căci „măiestria obligă“!

Punctul culminant al concertului coral l-au constituit interpretările date de Corul sindicatelor din Constanța sub îndrumarea excelentului muzician — dirijor și compozitor — Boris Cobasnian. Am admirat redarea pieselor *Foaie verde de mohor* de D. D. Botez, *Imn închinat orașului Constanța* de Boris Cobasnian, — o piesă plină de vigoare! — dar mai cu seamă măiestria tălmăcire a unor compoziții extrem de dificile ca *Țara lui Făt-Frumos* de Tiberiu Olah și *Chindia* de Alex. Pașcanu. Cum să nu vibrezi din adîncul sufletului, cînd aceste interpretări egalau pe cele mai inspirate, oferite de ansamblurile prestigioase din capitală?

Cel mai important moment al festivalului muzical a fost, indiscutabil, concertul orchestrei simfonice, cuprinzînd *File din tezaurul culturii muzicale românești*. Dirijorul Iuliu Szarvady și Silviu Panțiru au tălmăcit lucrări de Marțian Negrea, Sabin Drăgoi, Zoltan Aladar, Dumitru Capoianu, Zeno Vancea, Ludovic Feldman, Constantin Silvestri, Ion Dumitrescu, Pascal Bentoiu, Silviu Panțiru, Th. Grigoriu și Paul Constantinescu.

Dacă Iulius Szarvady a atras atenția prin fiorul dramatic și o contaminantă vigoare, Silviu Panțiru a arătat un rafinement pentru amănunt, pentru contraste bine detașate, pentru o poezie suavă, într-un

lirism doinit, ca un ecou de legendă... Desigur că orchestra s-a prezentat într-un real progres; mai sînt de perfecționat în unele momente registrul grav al corzilor, cel acut al trompetelor și credem că ar trebui mărit numărul corzilor.

Despre marii anonimi, care au construit Voronețul, Curtea de Argeș, care au creat *Miorița* sau *Meșterul Manole*... nu se vorbește. Deoarece ei nu s-au iscălit, compunînd opera de artă în tăcere, în reculegere, cu o autentică dăruire, confundîndu-se cu binele lumii în care au trăit. Dar despre moștenirea lor se va vorbi atît timp cît această țară se va bucura de imaginea însoțită a sutelor de catarge care lasă valurile.

Acestea sînt gîndurile, care mă dezmiardă cînd în coloritul de aluminiu al mării, Deacu Mihalache ne-a redat o horă, o sîrbă și o baladă, la fluier și caval, Turoi Gheorghe a impresionat delegația numeroasă a Uniunii Compozitorilor, în frunte cu Ion Dumitrescu, prin talentul său de interpret la cimpoi, caval, fluier și ocarină; am mai aminti pe Nicoară Florea, Zaina Gheorghe, dar mai ales pe Budină Gheorghe, cimpoier de renume, distins cu premii în țară și în Italia, la Agrigento. Este un autentic artist, care la cei 60 de ani ai săi cîntește satul Negureni. Nu pot a-l uita nici pe lăutarul Gh. Parnică cu ansamblul Briuleșul, de un robust umor și o vitalitate vulcanică!

Tot în aceste zile de sărbătoare au avut loc și concerte larg accesibile cu muzică ușoară de valoare. Orchestra Teatrului de revistă *Fantasio*, sub conducerea talentatului Aurel Manolache, în fața unui public numeros, la care s-au alăturat compozitori, muzicologi și textieri de frunte ai țării, a prezentat melodii în primă audiție, scrise special pentru această ocazie — ne referim la Nicolae Kirculescu, Aurel Giroveanu, George Grigoriu, Ion Cristinoiu, Vasile Veselovschi, Elly Roman, H. Mălineanu, Mișu Iancu, Radu Șerban și Aurel Manolache. În cea de a doua parte a spectacolului, Doina Badea, Stela Enache și Dan Spătaru, sub îndrumarea inspirată a maestrului Sile Dinicu, împreună cu actorii Jean Constantin și Gelu Manolache și-au adus de asemenea contribuția la izbînda manifestării. O notă specială pentru finețea interpretărilor distinsei soprane Stela Enache, care ne-a dovedit că a fi tînăr înseamnă a fi entuziast, a te perfecționa, a sluji adînc împărăția Euterpei. Sau ca și cînd am spune: a cînta pentru a ne bucura de lumina zilei de miine.

Pontica'73, dincolo de unele inerente neajunsuri, se înscrie ca o certă reușită, iar manifestările muzicale au avut acea poezie luminoasă, suavă, care s-a contopit cu policromia blîndă și fecundă a toamnei dobrogene.